

Postawy i opinie na temat zjawiska korupcji w środowisku sportowym

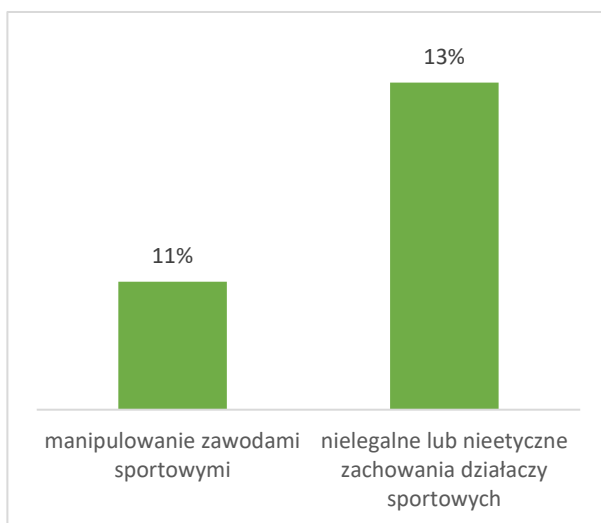
Ministerstwo Sportu i Turystyki

SKALA KORUPCJI W ŚRODOWISKU SPORTOWYM

W opinii społecznej korupcja w środowisku sportowym stanowi istotny problem. Według 65% społeczeństwa zjawisko to stanowi zdecydowanie duży lub raczej duży problem, przy czym nieco bardziej krytycznie oceniane jest zjawisko w organizacjach zarządzających sportem. Sportowcy wyczynowi nieco mniej krytycznie oceniają skalę zjawiska. Tylko 36% badanych sportowców uważa, że korupcja w środowisku sportowym stanowi istotny problem, przy czym tylko co piąty zawodnik zadeklarował, że problem ten występuje w uprawianym przez niego sporcie.

Rysunek 1. W uprawianym przez zawodnika sporcie częste są takie zjawiska jak...

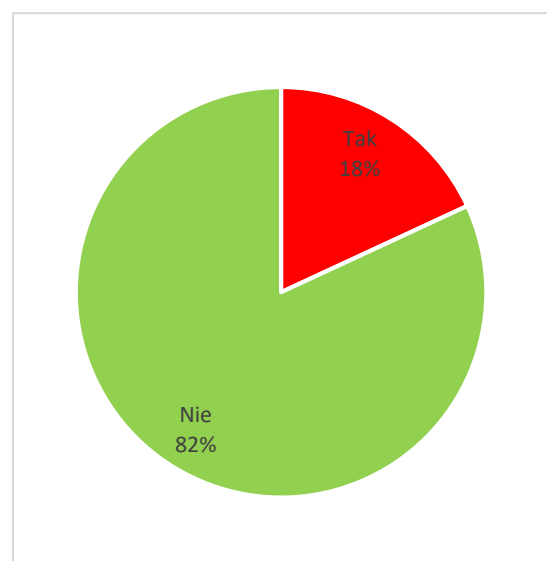
Badanie ilościowe (CAWI) wśród zawodników wyczynowych, N=1111.

Najważniejszym wskaźnikiem oceny skali korupcji w sporcie są osobiste doświadczenia zawodników sportowych. Anonimowe badanie ilościowe sprzyjało uzyskaniu szczerych odpowiedzi, z których wynika, że aż 18% badanych osobiście zetknęło się z przypadkiem korupcji w sporcie. Wśród 201 osób, które osobiście zetknęły się z przypadkiem korupcji w sporcie najwięcej osób trenuje piłkę nożną, zapasy, karate tradycyjne oraz piłkę ręczną.

Analiza doświadczeń zawodników pozwoliła na stworzenie typów korupcji w środowisku sportowym. Wśród nich należy wymienić dwie główne kategorie: manipulowanie zawodami sportowymi oraz korupcja związana z zarządzaniem sportem. W badaniu zidentyfikowano następujące przejawy korupcji w środowisku sportowym:

Jednocześnie jednak, tylko 11% badanych zawodników uważa, iż manipulowanie zawodami sportowymi jest częstym zjawiskiem w uprawianym przez nich sporcie. Korupcja związana z zarządzaniem sportem, czyli nielegalne lub nieetyczne zachowania działaczy sportowych, zauważana jest przez badanych nieco częściej – według 13% badanych w ich sporcie takie zjawisko jest częste. W swojej sportowej karierze z sytuacją podejrzenia o korupcję sportowca w swoim otoczeniu zetknęło się 22% badanych zawodników. Z przypadkami podejrzeń o korupcję działaczy sportowych w otoczeniu sportowca miało do czynienia z kolei 27% badanych.

Rysunek 2. Czy według Pana/i kiedykolwiek spotkał/a się Pan/i osobiście z przypadkiem korupcji w sporcie?

Badanie ilościowe (CAWI) wśród zawodników wyczynowych, N=1111.

- **Manipulowanie zawodami sportowymi**, tj. sprzedawanie meczów (za pieniądze lub inne korzyści), manipulowanie przez znajomości, przekupienie sędziów oraz inne związane z sędziowaniem, „strategiczne przegrywanie”, manipulowanie związane z zakładami wzajemnymi, wykluczanie mocnych zawodników.
- **Korupcja związana z zarządzaniem sportem**, tj. nieuczciwość w dobieraniu zawodników, defraudacje finansowe, brak transparentności polskich związków sportowych, nieuczciwy handel zawodnikami, korupcja związana z przetargami, konkursami ofert.

SPORTY O NAJWIĘKSZYM STOPNIU ZAGROŻENIA ZACHOWANIAMI KORUPCYJNYMI

Wśród najważniejszych przyczyn występowania korupcji w sporcie należy wskazać takie czynniki jak: duży wolumen zakładów sportowych, niskie wynagrodzenie dla zawodników, manipulacja wymaga podjęcia działań jednostki – nie musi być wynikiem sekwencji zdarzeń, relatywnie mała kontrola nad zawodami (np. w przypadku niższych lig rozgrywkowych), wynik pojedynczego meczu nie wpływa bezpośrednio na ostateczny wynik turnieju/zawodów, manipulacja wynikiem meczu nie oznacza konieczności przegranej.

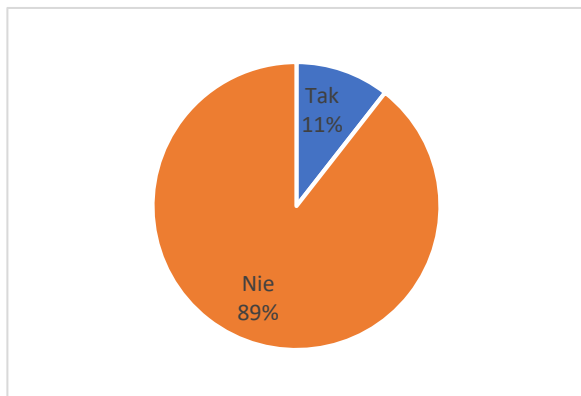
Bezsprzecznie sportem o największym zagrożeniu korupcją jest piłka nożna. To właśnie ten sport w opinii społecznej jawi się jako obarczony ryzykiem. Wskazują go również eksperci obserwujący środowisko sportowe. To także w ramach tego sportu w badaniu zidentyfikowano największą liczbę przypadków zetknięcia się zawodnika z korupcją. Wśród innych sportów, najbardziej zagrożonych korupcją należy wskazać boks a także sporty zespołowe (w szczególności piłkę siatkową, koszykówkę, piłkę ręczną).

ZAKŁADY WZAJEMNE DOTYCZĄCE ZAWODÓW SPORTOWYCH

Z badania przeprowadzonego na reprezentatywnej próbie Polaków wynika, że mniej więcej co dziesiąty Polak w wieku 15 lat i więcej aktualnie korzysta z zakładów wzajemnych dotyczących zawodów sportowych. Anonimowe badanie ilościowe wśród zawodników wyczynowych wykazało, że w tej grupie aktualnie z takich możliwości korzysta zaledwie 5% sportowców. Zarówno badani sportowcy jak i respondenci badania ogólnopolskiego mieli problem z oszacowaniem skali zjawiska zawierania zakładów sportowych przez osoby, które biorą w nich udział. Z badania wynika, że jest to zjawisko marginalne. Niemniej jednak badanie wykazało również, że większość zawodników wyczynowych nie zna reguł dyscyplinarnych, jakie ich obowiązują w kontekście korzystania z zakładów bukmacherskich.

Rysunek 3. Czy aktualnie korzysta Pan/i z zakładów wzajemnych dot. zawodów sportowych?

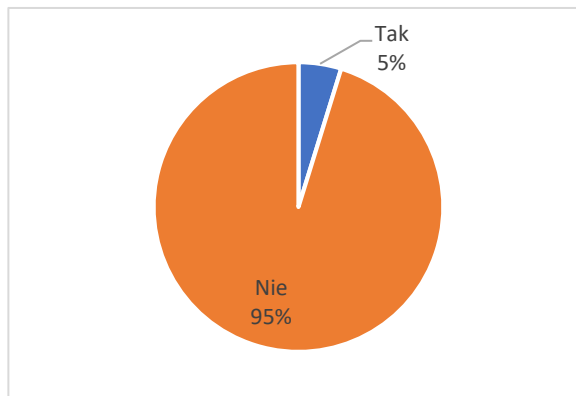
– Społeczeństwo

Badanie panelowe na próbie reprezentatywnej dla Polaków w wieku 15 lat i więcej, N=1207.

Rysunek 4. Czy aktualnie korzysta Pan/i z zakładów wzajemnych dot. zawodów sportowych?

– Zawodnicy

Badanie ilościowe (CAWI) wśród zawodników wyczynowych, N=1111.

DZIAŁANIA PODEJMOWANE WOBEC KORUPCJI W ŚRODOWISKU SPORTOWYM

Głównym źródłem wiedzy o zjawisku korupcji w środowisku sportowym są doniesienia medialne. Zarówno ogół społeczeństwa jak i zawodnicy wyczynowi deklarują, że to dziennikarze w głównej mierze wykazują inicjatywę i podejmują działania zmierzające do ujawnienia przestępstw korupcyjnych. W obu grupach odsetek wskazań dla tej kategorii wynosi ok 42%. Biorąc pod uwagę działania podejmowane przez służby w ciągu ostatniego roku nieco częściej do Polaków docierały informacje na temat aktywności policji (27%) niż CBA (25%).

Ocena działań podejmowanych przez odpowiednie służby polegające na zwalczaniu korupcji w środowisku sportowym jest podzielona. Według 35% ogółu Polaków działania te są zdecydowanie lub raczej wystarczające (uważa tak 45% Polaków, którzy mają wyrobioną opinię na ten temat). Osoby, które negatywnie oceniają skuteczność działań wobec korupcji w sporcie w Polsce stanowią z kolei 42% ogółu społeczeństwa (55% Polaków, którzy mają wyrobioną opinię na ten temat). Zawodnicy wyczynowi, którzy wzięli udział w ankiecie internetowej mniej pozytywnie oceniają skuteczność podejmowanych działań wobec korupcji. Ponad połowa (56%) sportowców wyraziło opinię, jakoby działania ukierunkowane na zwalczanie korupcji w środowisku sportowym były niewystarczające.